

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Темербек Аліси Олегівни на тему:
«Інноваційні стратегії країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Сучасний світ на початку XXI століття зазнав радикальних політичних, економічних та соціальних змін. Трансформаційні процеси у світовому господарстві суттєво динамізувались і набули системного характеру, створивши передумови для формування моделі глобального економічного розвитку. Глибокі якісні зміни в характері і рушійних силах розвитку економічної системи з превалюванням глобальних форм її функціонування на основі інтернаціоналізації виробництва та обміну, зростання рівня транснаціоналізації та інтеграції національних економік призводять до модернізації технологічної основи сучасної ринкової економіки, утвердження універсальних стандартів життя та формування інститутів глобального управління. Проте глобалізація має суперечливий і асиметричний характер, що призводить до поглиблення глобальних фінансових дисбалансів, системних кризових явищ у світовій економіці і свідчить про нездатність забезпечити тривалу економічну рівновагу в глобальному масштабі.

Наукова новизна полягає у поглибленні, узагальненні та систематизації теоретико-методологічних засад дослідження формування інноваційних стратегій країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку та розробці науково-практичних рекомендацій щодо напрямів трансформації сучасних інноваційних стратегій країн у межах формування нової технологічної парадигми.

У роботі А. О. Темербек проводиться компаративний аналіз позиціонування країн за глобальними індексами конкурентоспроможності та

інноваційного розвитку, що дало змогу аналітично підтвердити, що рівень інноваційного розвитку країни та технологічного оснащення промисловості створюють можливості для покращення рівня життя людства та детермінують рівень економічного розвитку країни. Слід відзначити, що проведення аналітичного групування країн на імпортерів інновацій, експортерів інновацій та ефективних новаторів, та подальша систематизація характерних рис та відмінностей інноваційних стратегій цих країн, дозволило ідентифікувати імперативи ефективної інноваційної стратегії країни. Це значною мірою збільшує цінність досліджень у напрямку ідентифікації принципів, вдосконалення підходів до формування національних стратегій країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку, що доводить актуальність представленої дисертаційної роботи.

Таким чином, тема дисертації Аліси Олегівни Темербек та поставлені завдання є актуальними і своєчасними на національному і наднаціональному рівнях. Задачі даного дослідження охоплюють проблематику: вивчення ортодоксальних та сучасних теорій інноваційного розвитку країн, теорій технологічних трансформацій суспільства, систематизовано наукові погляди на роль інновацій, новітніх технологій та загалом науково-технічного прогресу в економічному розвитку країн та світу, визначення домінуючих тенденцій глобального економічного розвитку (трансформацію технологічної парадигми економічного розвитку країн в умовах четвертої промислової революції; зміни у геоцивілізаційному просторі на фоні занепаду індустріальної світової цивілізації і паралельному формуванні засад постіндустріальної цивілізації в авангардних країнах, загострення міжцивілізаційних протиріч, нестабільність світової динаміки та асиметрії глобального економічного розвитку); розробки інтегральної оцінки інноваційного і економічного розвитку країн та надати математичне підтвердження припущення про існування прямої залежності між показниками інноваційного розвитку та рівнем економічного розвитку країни.

Узгодження об'єкту та предмету дослідження, мети і відповідних завдань, коректне використання автором методології наукового пізнання стало основою одержання результатів, що містять наукову новизну та мають практичне значення.

Серед нових наукових результатів **теоретичного та науково-методичного змісту** вважаємо за необхідне виокремити такі:

1) по-перше, це удосконалено організаційно-аналітичний інструментарій розвитку міжнародних економічних відносин, (зокрема групування країн на імпортерів та експортерів інновацій та ефективних новаторів, ідентифікація імперативів ефективної інноваційної стратегії країни тощо;

2) другим важливим результатом є теоретико-методологічні засади дослідження нерівномірності глобального економічного розвитку у просторово-часовому контексті, а саме: запропоновано диспозицію інноваційно-технологічних факторів економічного розвитку в координатах диспропорційності глобального економічного розвитку та науково-технічної парадигми, з виокремленням основних історико-теоретичних етапів у дослідженні даної проблематики, які наглядно ілюструють трансформацію бачення важелів економічного зростання: від необхідності накопичення торговельного або фінансового капіталу до освідомлення вченими ключової ролі інноваційної складової економічного розвитку країни, яке формується під впливом трансформації суспільних та виробничих відносин, що є результатом змін виробничих систем – від ручної праці до механізації та автоматизації виробництва та переходу до Індустрії 4.0.

Практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що теоретичні та методологічні розробки щодо формування інноваційних стратегій країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку доведені до рівня методичних та науково-практичних рекомендацій.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково

обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, що одержані здобувачем особисто і мають суттєве значення для розвитку міжнародних економічних відносин. Отримані здобувачем результати є достовірними і об'єктивними. Дослідження характеризується відповідністю всім вимогам щодо рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. № 167).

Зміст основних положень дисертаційної роботи викладено у 11 наукових публікаціях (5 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у наукових періодичних виданнях держав, що входять до ОЕСР та ЄС, з наряду, за яким підготовлено дисертацію, 5 – у наукових виданнях України, які додатково відображають наукові результати дисертації):

1. Temerbek A. Shkurat M. Innovative development of countries in the context of global economic imbalances. Research Papers in Economics and Finance, Vol. 4 No. 4, 2020. P. 49-60

Особистий внесок здобувача полягає у проведенні економіко-математичного моделювання впливу інноваційного розвитку країн на економічний розвиток.

2. Темербек А. О. Диспозиція України в глобальному інноваційному просторі. Економіка та організація управління. Випуск №2(30). 2018. С. 92-102

3. Temerbek A.O. Trends of global innovative space development. «Economic and law paradigm of modern society». Issue 2. 2019. P. 30-38

4. Темербек А.О. Теоретичне підґрунтя інноваційного розвитку світової економіки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2019. С. 71–75.

5. Темербек А.О. Імперативи інноваційної стратегії провідних країн. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. С. 34–41.

6. Темербек А.О. Асиметрії глобального економічного розвитку в контексті дисбалансів інноваційного розвитку країн. Інфраструктура ринку. Вип. 44. 2020. С. 16-22.

7. Темербек А.О. Розвиток інтеграційних процесів у контексті інформатизації світового господарства. Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society" [Thesis of the 7th International Scientific Seminar]. 2018. С. 121-124

8. Темербек А.О. Аналітичний вимір інноваційної діяльності країн світу. Фінанси, бухгалтерський облік та підприємництво: національні особливості та світові тенденції: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2019. С. 21-25

9. Темербек А.О. Методологічне забезпечення інноваційного розвитку країни. Трансформація національної економіки в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2019. С. 69-74

10. Темербек А.О. Теоретичні засади нерівномірності глобального економічного розвитку. Світ економічної науки. Випуск 25: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. Тернопіль, 2020. С. 34-40

11. Темербек А.О. Інноваційна складова промисловості України в контексті глобальних дисбалансів. Праці XX Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання» (24-25 листопада 2020 р., м. Вінниця). Том 2. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. С. 203-206

Результати дисертації повною мірою висвітлені у вказаних публікаціях.

Дисертація А. О. Темербек відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 року.

На підставі зазначеного рекомендуємо дисертацію Аліси Олегівни Темербек на тему: «Інноваційні стратегії країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку» до захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
ДонНУ імені Василя Стуса

І. В. Хаджинов

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри
міжнародних економічних відносин
ДонНУ імені Василя Стуса

М. В. Савченко

